

Annettu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2006

Valtioneuvoston asetus

nuorisotyöstä ja -politiikasta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä tammikuuta 2006 annetun nuorisolain (72/2006) nojalla:

1 luku

Valtion nuorisotyö ja -politiikka

1 §

Nuorisopolitiikan kehittämisohjelma

Nuorisolain (72/2006) 4 §:ssä tarkoitettu nuorisopolitiikan kehittämisohjelma valmistellaan opetusministeriössä yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden, työministeriön, ympäristöministeriön sekä tarvittaessa myös muiden nuorten kannalta keskeisten ministeriöiden kanssa. Kehittämisohjelma sisältää valtakunnalliset nuorisopoliittiset tavoitteet sekä läänien ja kuntien nuorisopoliittisen ohjelmatyön suuntaviivat, jotka liittyvät nuorten koulutukseen, työllisyyteen, toimeentuloon, terveyteen, aktiiviseen kansalaisuuteen ja sosiaaliseen vahvistamiseen, asumiseen, yrittäjyyteen, asevelvollisuuteen ja siviilipalveluun sekä muihin lapsia ja nuoria koskeviin ajankohtaisiin asioihin. Ohjelmassa lapsiin liittyvät näkökohdat otetaan huomioon erityisesti lasten kasvun kannalta.

Opetusministeriö asettaa tarvittaessa työryhmän ohjelman valmistelua ja seurantaa varten.

2 §

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta

Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnassa on puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja enintään 15 muuta jäsentä. Valtioneuvosto kutsuu toimikunnan jäseniksi nuorten kasvu- ja elinoloihin perehtyneitä henkilöitä. Neuvottelukunnan jäsenien tulee olla valtakunnallisten nuorisojärjestöjen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen ehdottamia henkilöitä.

Neuvottelukunnan toimikausi on neljä vuotta. Neuvottelukunta asetetaan eduskunnan vaalikausia vastaavasti kuuden kuukauden kuluessa vaalikauden alusta ja sen toimikausi jatkuu, kunnes seuraava neuvottelukunta on asetettu.

Neuvottelukunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on paikalla.

Neuvottelukunnalla on pääsihteeri, jonka opetusministeriö ottaa ja jonka toimikausi on enintään neljä vuotta. Lisäksi neuvottelukunnalla voi olla muuta henkilökuntaa. Neuvottelukunnan toimistotehtävät hoidetaan opetusministeriössä.

Neuvottelukunnan puheenjohtajalle ja muille jäsenille, sihteerille ja asiantuntijoille maksettavista kokouspalkkioista päättää opetusministeriö.

3 §

Arviointi- ja avustustoimikunta

Arviointi- ja avustustoimikunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään seitsemän muuta jäsentä. Valtioneuvosto kutsuu toimikunnan jäseniksi nuorisotoimintaan perehtyneitä henkilöitä kuultuaan valtakunnallisia nuorisojärjestöjä.

Toimikunnan toimikausi on neljä vuotta. Toimikunta asetetaan eduskunnan vaalikausia vastaavasti kuuden kuukauden kuluessa vaalikauden alusta ja sen toimikausi jatkuu, kunnes seuraava toimikunta on asetettu.

Toimikunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on paikalla.

Toimikunnalla on pääsihteeri, jonka opetusministeriö ottaa ja jonka toimikausi on enintään neljä vuotta. Lisäksi toimikunnalla voi olla muuta henkilökuntaa. Toimikunnan toimistotehtävät hoidetaan opetusministeriössä.

Toimikunnan puheenjohtajalle ja muille jäsenille, sihteerille ja asiantuntijoille maksettavista kokouspalkkioista päättää opetusministeriö.

2 luku

Valtionrahoitus

4 §

Valtionavustukseen oikeutetut nuorisojärjestöt ja nuorisotyön palvelujärjestöt

Opetusministeriö hyväksyy hakemuksesta järjestön nuorisolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi avustettavaksi valtakunnalliseksi nuorisojärjestöksi tai valtakunnalliseksi nuorisotyön palvelujärjestöksi. Hakemuksessa on esitettävä opetusministeriölle selvitys järjestön organisaatiosta, jäsenistöstä, toiminnasta ja taloudesta.

Valtakunnalliseksi nuorisojärjestöksi voidaan hyväksyä järjestö, jolla on vähintään 1 000 henkilöjäsentä ja jonka kokonaisjäsenmäärästä vähintään kaksi kolmasosaa on alle 29-vuotiaita taikka jonka piirijärjestöjen tai paikallisyhdistysten yhteenlaskettu henkilöjäsenmäärä on vähintään 1 000 ja jonka kokonaisjäsenmäärästä vähintään kaksi kolmasosaa on alle 29-vuotiaita. Järjestöä hyväksyttäessä tulee ottaa huomioon sen harjoittama nuorisotyö, toiminta-alue ja jäsenmäärä sekä se, miten järjestössä toteutuu nuorten osallistuminen päätöksentekoon.

Opetusministeriö pitää luetteloja avustettavista järjestöistä.

Edellä 2 momentissa mainituista hyväksymisperusteista voidaan poiketa kielellisen tai muun vähemmistön keskuudessa tai toimialallaan valtakunnallisesti edustavaksi katsottavan järjestön osalta.

5 §

Avustusten myöntäminen

Nuorisolain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetuille valtakunnallisille nuorisojärjestöille ja valtakunnallisille nuorisotyön palvelujärjestöille myönnetään yleisavustus tulosperusteisesti järjestön toimintasuunnitelman ja talousarvion perusteella.

6 §

Tulosperusteisuus

Tulosperusteita arvioidaan suunnitellun ja toteutuneen toiminnan perusteella.

Toiminnan laatua arvioidaan suhteessa kunkin järjestön asettamiin tavoitteisiin ja niiden toteutumiseen. Toiminnan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon järjestön säännöllisen toiminnan piirissä olevien nuorten määrä sekä toiminnan vaikuttavuus ja alueellinen kattavuus. Taloudellisuutta arvioitaessa kiinnitetään huomiota järjestön oman toiminnan tuottoihin, hallinnon kustannusten osuuteen kokonaiskustannuksista sekä toiminnan tuottavuuteen. Avustuksen tarvetta harkittaessa otetaan huomioon järjestön taloudellinen tila, muut julkiset avustukset ja varsinaiseen toimintaan käytettävissä olevat varat.

Ajankohtaista yhteiskunnallista merkitystä arvioitaessa otetaan huomioon järjestön aktiivisuus yhteiskunnallisissa asioissa sekä nuorten sosiaalisessa vahvistamisessa.

Avustuksen myöntämisessä valtakunnallisten nuorisojärjestöjen piirijärjestöille ja nuorisolain 11 §:ssä tarkoitetuille nuorisotyötä tekeville järjestöille noudatetaan soveltuvin osin, mitä 1—3 momentissa säädetään.

7 §

Ohjeet hyväksyttävistä menoista

Opetusministeriö antaa avustettaville valtakunnallisille nuorisojärjestöille ja valtakunnallisille nuorisotyötä tekeville järjestöille vuosittain määrärahojen haettavaksi julistamisen yhteydessä ohjeet valtionavustukseen hyväksyttävistä menoista.

8 §

Valtakunnallisten nuorisokeskusten hyväksyminen avustettaviksi keskuksiksi

Valtakunnallisilla nuorisokeskuksilla tarkoitetaan niitä kuntien, kuntayhtymien, nuorisojärjestöjen, nuorisotyötä tekevien järjestöjen, nuorisotyön palvelujärjestöjen ja muiden yhteisöjen omistamia keskuksia, jotka opetusministeriö hyväksyy avustettaviksi keskuksiksi.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) keskus on tiloiltaan ja varustukseltaan alueelliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen toimintaan soveltuva;

2) keskuksen hallinto ja talous on järjestetty niin, että nuorisolain 12 §:n 2 momentissa tarkoitettut edellytykset täyttyvät;

3) keskus palvelee ensisijaisesti alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista edistävää toimintaa;

4) keskus toimii tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta;

5) keskuksella on turvallisuussuunnitelma.

9 §

Toiminta-avustuksen myöntäminen nuorisokeskukselle

Keskusten toiminta-avustukset myönnetään 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun käyttöön. Keskuksen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään kaksi kolmasosaa keskuksen käytöstä. Toiminta-avustusta ei saa käyttää muun toiminnan kustannuksiin.

Nuorisokäytön laajuutta arvioidaan 8 §:n 2 momentin 1—4 kohdan mukaisella käytöllä ja tuotantokustannuksilla. Lisäksi otetaan huomioon keskuksen suunnitellun toiminnan monipuolisuus, laatu ja tavoitteellisuus, erityisosaaminen sekä keskuksen käyttöaste ja nuorisokäytön osuus sen toiminnasta.

Rakennusavustuksia voidaan myöntää keskusten hankkimisesta, rakentamisesta, peruskorjaamisesta ja varustamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

3 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2006. Asetuksen 4 ja 5 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan nuorisotyöstä 22 päivänä elokuuta 2002 annettu valtioneuvoston asetus (729/2002).

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

11 §

Nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman hyväksyminen ensimmäisen kerran

Valtioneuvosto hyväksyy nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman ensimmäisen kerran vuoden 2007 aikana.

Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2006

Kulttuuriministeri
Tanja Karpela

Hallitusneuvos
Sari Korpimies